

Kristina Berge Pettersen

Skadehåndtering og maskulinitet

En kvalitativ analyse om skadehåndtering i ishockey

Bacheloroppgave i sosiologi

Veileder: Ingvill Stuvøy

Mai 2020

Kristina Berge Pettersen

Skadehåndtering og maskulinitet

En kvalitativ analyse om skadehåndtering i ishockey

Bacheloroppgave i sosiologi
Veileder: Ingvill Stuvøy
Mai 2020

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Sammendrag

Denne oppgaven handler om hvordan maskulinitet legger føringer for skadehåndtering i ishockey i Norge. Ved bruk av Connell sin artikkel «*Masculinity construction and sports in boys' education: a framework for thinking about the issue*», forstår vi maskulinitet for å være noe man kan praktisere gjennom idrett. Gjennom ishockey kan spillere derfor opptre maskulint ved å fremme høy smertetoleranse, fysisk konfrontasjon og vold.

På bakgrunn av tre dybdeintervjuer gjort med hockeyspillere, vil maskulinitet og skadehåndtering bli forsket på, og analysert. Oppgaven konkluderer med at maskulinitet spiller en rolle for skadehåndtering.

Nøkkelord: ishockey, maskulinitet, kultur, skadehåndtering

Summary

This study is about how masculinity sets guidelines for how injury is managed in ice hockey in Norway. Using Connell's article «*Masculinity construction and sports in boys' education: a framework for thinking about the issue*», we determine masculinity to be something that can be practiced through sports. Therefore, through ice hockey, players can act masculine by promoting high pain tolerance, physical confrontation and violence. Based on three in-depth interviews conducted with hockey players, masculinity and injury management will be researched and analyzed. The study concludes that masculinity does play a role in injury management.

Keywords: ice hockey, masculinity, culture, injury management

Forord

Jeg ønsker å rette en stor takk til min veileder, Ingvill Stuvøy, som har bidratt med engasjement, konstruktiv kritikk og gode råd gjennom hele prosessen med skriving av oppgaven. Jeg setter pris på å ha hatt en veider som har vist interesse for å hjelpe, fra start til slutt.

Jeg vil også rette en stor takk til informantene mine som tok seg tiden til å stille opp til intervju, også de viste interesse for å ville bidra og hjelpe.

Jeg vil også takke medstudenter, for å inspirere og holde motivasjonen ved like.

Trondheim 22 mai 2020
Kristina Berge Pettersen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
2. Kunnskapsstatus om skader i idretten og kjønn	2
2.1 Ishockeyskader i Norge i dag.....	2
2.1.1 Beskyttelse	3
2.2 Tidligere forskning.....	3
3. Teori	5
3.1 Maskulinitetsbegrepet og kjønn.....	5
3.2 Maskulin hockeykultur	6
3.3 Foucault og Mead.....	7
4. Metode	8
4.1 Forarbeid.....	8
4.2 Utvalg og rekruttering: hockeyspillere som informanter	9
4.3 Gjennomføring av intervju og intervjuoppsett.....	10
4.4 Kvalitetssikring	11
4.4.1 Reliabilitet.....	11
4.4.2 Validitet.....	12
4.4.3 Generaliserbarhet	13
4.5 Analysestrategi.....	14
5. Analyse	14
5.1 Hva ligger i en maskulin hockeykultur?	14
5.1.1 Hva er Hockey?.....	14
5.1.2 Hvor er kulturen?	15
5.1.3 Hvordan er kulturen maskulin?.....	16
5.2 Hvordan opplever hockeyspillere «kjønn» i tilknytning til idrett?	17
5.2.1 Syn på seg selv.....	17
5.2.2 Homofili	18
5.3 Hva påvirker skadehåndtering?.....	19
5.3.1 Hvordan snakkes det om skader?.....	19
5.3.2 Skadehåndtering.....	20
5.3.3 Slåssingens hemmelige side.....	21
6. Avslutning	21
6.1 Hovedfunn.....	22
6.2 Videre forskning.....	23
7. Litteraturliste	24
Vedlegg	26
Vedlegg 1: Intervjuguide	26
Vedlegg 2: Samtykkebrev til informanter	29
Vedlegg 3: Brev for rekruttering.....	32

1. Innledning

Tema for denne oppgaven er maskulinitet og skadehåndtering i ishockey. Norsk Helseinformatikk omtaler ishockey som den farligste lagidretten vi driver med i Norge, og det skaper om lag tre ganger så mange skader som fotball (Norsk Helseinformatikk, 2017). Hockey er en idrett med stor intensitet, hvor den vanligste skademekanismen er sammenstøt med andre spillere og vantet (Norsk Helseinformatikk, 2017). Heldigvis har spillerne mye beskyttelse, noe som gjør at av de mange skadene er det få alvorlige. I Norge er det både menn og kvinner som spiller ishockey, men flertallet er menn. I 2017 delte tv2 tall som viste at det var 1000 kvinnelige spiller og 7000 mannlige (Eide, 2017). Det viser en markant forskjell, og gjør ishockey til en mannsdominert idrett.

I min oppgave ønsker jeg å se på ishockey nettopp fordi det er mannsdominert. Jeg ønsker å se om det finnes noen sammenheng mellom hockeyspillere og maskulinitet i forhold til hvordan de håndterer skader. Problemstillingen min er derfor «**Hvordan er forholdet mellom hockeyspilleres maskulinitet og skadehåndtering i ishockey**». Skadehåndtering er en viktig del av idretten fordi det ofte oppstår skader, og man må forholde seg til sannsynligheten for at det vil skje. Det er særlig relevant å se det i sammenheng med maskulinitet, fordi det stort sett er mannlige spillere. Det viser seg også at unge kvinner nesten er dobbelt så ofte hos fastlegen sammenlignet med unge menn (Statistisk sentralbyrå, 2016). Det kan tolkes som et tegn på at menn har mindre interesser for å vedlikeholde, og sjekke opp egen helse. Jeg har lyst til å se om maskulinitet kan ha noe med hvorfor menn sjekker seg sjeldnere enn kvinner, og ønsker å belyse det gjennom idrett. Finnes det et forhold mellom skadehåndtering og maskulinitet? Gjennom skadehåndtering kan ishockey vise hvordan menn forholder seg til seg selv, og egen kropp. For å forsikre meg om at dette blir fanget opp har jeg valgt å bruke kvalitativ metode og dybdeintervju, slik at jeg kan få kjennskap til informantenes egne opplevelser, fortolkninger og tanker rundt maskulinitet og skadehåndtering. Det vil kunne gi meg en god pekepinn på hvorfor de tar de valgene de tar, og hvordan de håndterer skader. Inn med meg i analysen har jeg tre forskningsspørsmål, som alle vil bli drøftet:

- Hva ligger i en maskulin hockeykultur?
- Hvordan opplever hockeyspillerne «kjønn» i tilknytning til idrett?
- Hva påvirker skadehåndtering?

Det sosiologiske problemet knyttes til maskulinitetens påvirkningskraft. Gjennom skadehåndtering i ishockey kan jeg belyse hvorvidt maskulinitet legger føringer for hvordan menn forholder seg til egen kropp, og helse. Jeg opplever det som viktig for sosiologien å skape innsikt i hvordan maskulinitet kan legge føringer for menns skadehåndtering. Kjønn er ikke bare et biologisk produkt, det er også et sosialt produkt – og det er samfunnet som legger føringer for hva vi opplever som maskulint (West & Zimmerman, 1987:125). Vi vet allerede at unge menn er passive (i forhold til kvinner) når det kommer til å følge opp egen helse ved bruk av fastlege (Statistisk sentralbyrå, 2016), men det er ikke innlysende hvorfor det er sånn. Jeg ønsker å finne ut om forventninger og syn på en selv, gjennom maskulinitet, kan danne et utgangspunkt for hvordan man forholder seg til sin egen helse, og vil eksemplifisere dette gjennom skadehåndtering. Hockey skiller seg ut fordi den er den farligste lagidretten i Norge, med mange skader. Hvilke forventninger kan knyttes til menn og skader, og har kjønn betydning for skadehåndtering? Kan det være viktigere å være tøff, enn å være «smart»?

I denne oppgaven vil jeg først redegjøre for skader og introdusere tidligere forskning på området. Deretter vil jeg presentere teori og gjøre rede for metode, og fremgangsmåte i undersøkelsen min. I hovedkapitlet vil jeg analysere og tolke funn fra min forskning, før jeg avslutningsvis oppsummerer de resultater og hovedfunn som jeg har kommet frem til. Oppgaven konkluderer med at maskulinitet spiller en viktig rolle, men det er ikke definerende for skadehåndtering.

2. Kunnskapsstatus om skader i idretten og kjønn

I denne delen av oppgaven vil jeg redegjøre for skader i idretten. Hvilke skader finner vi i hockey, og hvordan forholder spillerne seg til dem? Hockey er en idrett med mye skader, og det hele tiden en sannsynlighet for at skader kan oppstå. Innledningsvis belyste jeg at Norsk Helseinformatikk omtaler ishockey som den farligste lagidretten vi driver med i Norge (2017).

2.1 Ishockeyskader i Norge i dag

De skadene som er mest utbredt i hockeyidretten i Norge er kneskader og skulderskader, som er typiske slitasjeskader (Jarlsbo, 2019). Mye fokus rettes uansett mot hode- og nakkeskader, som har blitt omtalt som en «pandemi» i norsk ishockey, ettersom dette lenge har vært et

utbredt problem (Jarlsbo, 2019). En hodeskade kan føre til hjernerystelse og skadeavbrekk på opptil flere uker, men i verste fall kan det også tvinge spilleren til å legge opp (Jarlsbo, 2019).

Det er satt inn tiltak for å begrense hodeskader, som blant annet innebærer at vantet (rekkverket) og beskyttelsesglasset rundt isen er byttet ut mot mykere typer (Jarlsbo, 2019). Det er mye fysisk konfrontasjon, sammenstøt og taklinger i ishockey – både mellom spillere og vantet, og den høye intensiteten gjør at disse kan gå riktig så galt (Norsk Helseinformatikk, 2017). Derfor er det også tiltak som skal begrense de alvorlige konsekvensene som kan komme fra sammenstøt mellom spillere. Det straffes hardt dersom du påfører en annen spiller skade, særlig ved taklinger bakfra. Taklinger bakfra sees på som urene, det er en «takling mot den bakre delen av kroppen til en motstander som ikke er klar over den forstående taklingen, eller ute av stand til å beskytte seg» (Norges Ishockeyforbund, 2019:88a). Det kan føre til alvorlige konsekvenser fordi motspilleren ikke har mulighet til å ta for seg på riktig måte, og kan slå hodet hardt mot isen. Om en slik takling fører til skader vil spilleren automatisk få matchstraff.

2.1.1 Beskyttelse

I Norges Ishockeyforbunds offisielle regelbok for ishockey presenteres de beskyttelsesgjenstander som ishockeyspillere til enhver tid må være utstyrt med på banen, både i anledning trening og kamp. Det understrekes at utstyr skal samsvare med sikkerhetsstandarder, heller enn å forsterke eller forbedre spillerens evne (Norges Ishockeyforbund, 2019:33a). Spillerne skal ha albuebeskytter, ansikt- og tannbeskyttelse, hansker, hjelm og leggbeskyttere (Norges Ishockeyforbund, 2019:33-36a). For spillere som ikke er fylt 18 år skal heldekkende ansiktsmaske (gitter) benyttes (Norges Ishockeyforbund, 2019:34a). Beskyttelsesutstyret er et viktig virkemiddel, sammen med reglementene, for å hindre skader i idretten. Beskyttelseslaget vil mykne alle sammenstøt, og derfor lindre skadeomfang.

2.2 Tidligere forskning

I denne delen vil jeg presentere to forskningsartikler som viser sammenhengen mellom praktisering av idrett og maskulinitet. Det vil bygge opp under mitt valg av å bruke idrett som eksempel for hvordan maskulinitet kan påvirke skadehåndtering.

Den første artikkelen er skrevet av R. Connell, hvor det trekkes frem at «(..) only men can truly understand masculinity» (Connell, 2008:132). At bare menn kan forstå maskulinitet understreker at maskulinitet kun knyttes til menn. I artikkelen legges det også vekt på at menn verdsetter verdien i sport, slåssing, konkurranse og emosjonell kontroll: «A striking feature of commercial sport is the prevalence of injury among the players, which becomes a means of displaying toughness and commitment» (Connell, 2008:133-134).

Forskningen til Connell viser at idrett er viktig for identitet, ved at maskulinitet sees på som svært sentralt (hos menn). Connell forstår maskulinitet for å være noe som representerer tøffhet, fysisk konfrontasjon, vold og høyt smertetolerans, og at dette gjerne er noe som kan praktiseres gjennom idretten (Connell, 2008, 140-41). Samtidig representerer det dedikasjon i lagidretter når du reiser deg og spiller videre selv under store smerter. Det kan fremstilles hos Connell ved at hun skriver at sport som involverer en viss mengde fysisk konfrontasjon og vold, blir sett på som en test av «manhood» (mannlighet). Her trekkes ishockey frem som et eksempel på en idrett hvor dette synliggjøres (Connell, 2008:140-41). Connell vektlegger at ishockey blir grunnlaget for synet på hegemonisk maskulinitet på skolen. Hegemonisk maskulinitet defineres som den form for maskulinitet som er mest bæret og respektert. Det betyr den formen for maskulinitet som assosieres med autoritet, makt og som i det lange løp garanterer kollektivt privilegium (Connell, 2008:133).

Connell viser hvordan idrett er viktig for menn fordi det bygger opp under et maskulint image, som de gjerne ønsker å oppnå. Idretten fungerer som et virkemiddel ved at det belyser maskuline trekk, som for eksempel fysisk konfrontasjon og vold. I tillegg blir det å drive med idrett i seg selv sett på som likestilt med det å være en mann. Forskningen baserer seg på den amerikanske kulturen rundt idrett og kjønn, det vil nødvendigvis ikke stemme overens med hvordan det er i Norge. Jeg velger uansett å bruke Connell sin forskning ettersom jeg synes det er spennende å se hvor likt eller ulikt det eventuelt er – i tillegg til at hennes funn og analyser belyser sider ved tema jeg ser på som relevant for mitt eget studie.

Den andre artikkelen er skrevet av A. Hjelseth og A. Tjønndal. Artikkelen handler om håndtering av maskulinitet og intimitet i herrefotball, og drøfter hvordan maskulinitet uttrykkes og håndteres i gutte- og herrefotball. Gjennom artikkelen ønsker de å kaste lys over hvorfor seksuelle minoriteter fortsatt i svært liten grad er synlige i herrefotball, og jeg synes det er et fint supplement for artikkelen jeg allerede har presentert. Artikkelen belyser hvordan

herrefotballen kjennetegnes av en tydelig heteronormativitet, både blant spillere og publikum. Heteronormativitet forstås som en norm om at heteroseksualitet både er det ønskelige og normale (Hjelseth & Tjønndal, 2016:80). Artikkelen viser hvordan maskulinitet har endret seg, ved at det har gått fra å være ortodokst til å bli mer inkluderende. Dette eksemplifiseres gjennom homofili. Ortodoks maskulinitet kjennetegnes av homofobi og antakelser om at maskulinitet er det motsatte av det som homoseksuelle assosieres med. I dag er det en mer inkluderende maskulinitet, som er åpen for homofili og emosjonell intimitet (Hjelseth & Tjønndal, 2016:83). Garderobekulturen står sentralt i artikkelen, det er her maskulinitetens betydning kommer tydeligst frem: gjennom hvordan de snakker til/om og evaluerer hverandre (Hjelseth & Tjønndal, 2016:89).

3. Teori

Jeg vil i denne delen av oppgaven presentere teori. Jeg vil starte med maskulinitetsbegrepet og kjønn, før jeg presenterer Foucault og Mead i forlengelse av dette.

3.1 Maskulinitetsbegrepet og kjønn

Hva er maskulinitet? Det finnes mange ulike måter å definere maskulinitet på, og i min oppgave har jeg valgt å bruke Connell sin forskning, også presentert under tidligere forskning, for å definere begrepet. Jeg ønsker å bruke Connell fordi hun setter maskulinitet opp mot idrett og atferd, noe som er i tråd med hvordan jeg selv ønsker å bruke begrepet.

Maskulinitet handler om kjønn, fordi det er et kjønnsbetinget begrep – det retter seg mot forventninger og krav som stilles til menn. Når Connell skriver om maskulinitet legger hun blant annet vekt på hvordan kjønn opererer innenfor noe som kalles for «gender regime», som er et system for organisering av kjønn. Maskulinitet er noe de fleste assosierer med menn, og det er viktig for å forstå de skillene som har oppstått mellom kvinner og menn: blant annet i tilknytning til forventninger og atferd (Connell, 2008:136). Connell eksemplifiserer dette gjennom skolen, hvor skolen skaper mønstre for maskulinitet gjennom å skape et miljø som former barna (Connell, 2008:138). Det samme kan man se i idrett. Idrett kan operere som en arena hvor kjønn deles opp, og hvor ulike fysiske aktiviteter for eksempel stemples for å være maskuline. Gjennom denne kjønnsdifferensieringen bygges det opp karakteristiske holdninger, muskulære spenninger og spesifikke ferdigheter – samtidig som det stilles ulike krav til kjønnene (Connell, 2008:133). Menn har som konsekvens blitt trukket mot maskuline idretter, for eksempel ishockey, fordi det assosieres med en viss mengde fysisk konfrontasjon

og vold (Connell, 2008:140-41). Menn verdsetter sport, slåssing, konkurranse og emosjonell kontroll på en måte som kvinner ikke kan, noe som understrekes gjennom skillene det skapes i idretten (Connell, 2008:132).

Maskulinitet er definerende for menn som verdsetter intensive og fysisk krevende idretter, samtidig som det stilles muskulære og kroppslige krav som gutter og menn vil strebe etter. Du må være rustet for å tåle slåssing og fysisk konfrontasjon, som vises ved at du reiser deg etter fall og spiller videre selv under smerter (Connell, 2008:140-41). Kjønnssoppdelingen har gjort at dette er blitt «guttas» felt, mens jenter har blitt tildelt idretter som verdsetter andre kriterier. Idrett blir i denne oppgaven viktig for å forstå maskulinitet, fordi det er arenaen hvor man opptrer og gjør kjønn – *doing gender*. Kjønn blir til noe mer enn bare biologiske forskjeller, det handler også om atferd og holdninger (West & Zimmerman, 1987:125). «Doing gender» handler om å skape skillelinjer mellom kvinner og menn som ikke naturlig er der – slik at du kan oppnå kjønn (West & Zimmerman, 1987:137). Idretten er viktig fordi det representerer kvalifikasjoner og atferd som gjør at du aktivt kan vise deg frem som maskulin, og bygge opp under de sosiale konstruksjonene som er dannet rundt kjønn (West & Zimmerman, 1987:137).

3.2 Maskulin hockeykultur

Det første av mine forskningsspørsmål dreier seg om maskulin hockeykultur, og jeg vil her redegjøre for hva jeg legger i det.

I boken «Not by Genes Alone» defineres kultur for å være informasjon som kan påvirke enkeltpersoners atferd. Informasjonen er noe de skaffer seg fra andre medlemmer av sin art gjennom undervisning, etterligning og andre former for sosial overføring. (Boyd & Richerson, 2005:5). Med utgangspunkt i dette kan man trekke linjer til det Hjelseth og Tjønndal omtalte om garderobekultur og maskulin hockeykultur. Kulturen er ikke knyttet til et geografisk avgrenset område, fordi den følger med laget hvor enn det går og aktualiseres i de situasjoner hvor spillerne er sammen (Hjelseth & Tjønndal, 2016:81). Når hockeyspillerne er sammen vil de danne en kultur hvor de påvirker og evaluerer hverandre, derfor er kultur viktig for å forstå atferd – fordi mennesket skaper kunnskap og verdier fra dets realiteter (Boyd & Richerson, 2005:3). Jeg vil argumentere for at hockeykulturen har et maskulint preg, ettersom idretten i seg selv trekker på og spiller på maskuline kjennetegn, for eksempel fysisk konfrontasjon. Samtidig er det i overkant menn som spiller hockey: det bygger opp under forventningene knyttet til menn og maskulinitet.

3.3 Foucault og Mead

Hvorfor blir det viktig for oss å oppfylle krav om kjønn som gender regime har organisert? Jeg ønsker å bruke Foucault og Mead for å understreke hvorfor maskulinitet og de ideene det trekker med seg, er viktig å oppnå for enkeltmennesket.

Foucault har teoretiske vinklinger som viser ulike sider ved idrett og identitet. Han har blant annet belyst hvordan kultur påvirker kunnskapen mennesket opparbeider om seg selv og i forlengelse av det, har han skap konseptet «knowledge of humans» (Markula & Pringle, 2006:3). Foucault forsto sosiale problemer som et resultat av hvordan menneskets syn på seg selv, og andre, ble skapt gjennom pålegg av spesielle måter å tenke på. Dette er kjernen i knowledge of humans (Markula & Pringle, 2006:25). Her hintes det til konstruksjoner om hvordan vi eksempelvis ser på menn og kvinner, hvor menn sees på som ledere mens kvinner sees på som servile. Knowledge of humans representerer en form for makt som «kategoriserer individet, markerer ham etter sin egen individualitet, knytter ham til sin egen identitet, pålegger ham en sannhetslov som ham må anerkjenne og som andre må anerkjenne i ham» (Markula & Pringle, 2006:25). Dette gjør mennesker om til subjekter for andres kontroll og avhengighet, subjekter som er avhengig av egen identitet gjennom samvittighet eller selverkjennelse. Foucault trekker her linjer til humanvitenskap og reduserer det til en makt som kategoriserer og kontrollerer individer (Markula & Pringle, 2006:25). For min oppgave er dette relevant fordi på lik linje som kulturen skaper konstruksjoner av menn som ledere har det skapt konstruksjoner av menn som maskuline. Maskulinitet vil, i tråd med teorien, ha en makt over alle menn – fordi det kategoriserer, markerer og knytter han til sannhetslover om hvordan menn er, skal og burde være.

Foucault sier at sannhetslovene blant annet er viktig fordi subjektet er avhengig av egen identitet gjennom samvittighet og selverkjennelse. Mead har gitt ut boken «Mind, Self and Society», som gir et svar på hvilken betydning det har for oss dersom vi ikke er tilfreds gjennom samvittigheten og selverkjennelsen. Mead forteller om selvet, vår identitet, som vi hele tiden dømmer og følger med på. Selvet er en prosess og det vokser frem hos mennesket over tid – du blir ikke født med det og det er ikke likt gjennom hele livet (Ritzler & Stepnisky, 2014:342). Selvet bygger på en blanding av våre egne og andres registrering og bedømmelse av atferd. Refleksivitet står sentralt. Du skal kunne handle samtidig som du vurderer egne handlinger, vurderingene skal også stå i tråd med hvordan alle andre ville vurdert og dømt

samme handling (Ritzler & Stepnisky, 2014:343). Andre mennesker fungerer som regulerende for vår atferd fordi vi kan speile og sammenligne oss med dem (Bø, 2015:51). Vurderingen er viktig for oss fordi god bedømmelse gir godt selvbildet, mens motsatt får vi svakere syn på oss selv dersom vi dømmes dårlig (Bø, 2015:51). Hva vi vurderes ut fra er sannhetslovene som Foucault trekker frem i *knowledge of humans*, fordi det representerer hvordan du er, skal og burde være.

4. Metode

Jeg vil her presentere valg av metode: hvordan jeg har gått frem og hvordan det har gått. Jeg har gjennomført tre dybdeintervjuer, med to hockeyspillere og én tidligere spiller som nå er deres trener. Informantene har tilknytning til hverandre og kjenner hverandre godt. Spillerne er 29 og 26 år, har erfaringer fra juniorlandslag, college samt ulike klubber både i Norge og i Sverige. Treneren er 39 år, og har selv spilt hockey til han var 24. De tilhører samme lag, som i dag spiller i 1 divisjon. 1 divisjon er den nest øverste divisjonen i Norge, øverst er GET-ligaen som er den offisielle eliteserien (Norges Ishockeyforbund, 2019b). I dag spiller de mest for gøy, men tidligere har de satset.

Studien er godkjent av NSD, som forskningsprosjekt for bacheloroppgave ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap (NTNU).

4.1 Forarbeid

Jeg ønsker å skape et bilde på hvordan skadehåndtering i hockeyidretten kan sees i sammenheng med spillernes syn på maskulinitet og egen identitet. Jeg måtte ta et valg om hvorvidt jeg ønsket en kvalitativ eller kvantitativ undersøkelse, hvor valget falt på kvalitativ metode. Jeg opplever kvalitativ metode som mest hensiktsmessig, ettersom jeg ønsker å få innblikk i informantens egne opplevelser, fortolkninger og tanker rundt for eksempel skadehåndtering. Jeg ønsker refleksjon fra informantene, noe jeg ikke vil kunne fått gjennom en statistisk og tallbasert analyse.

Dybdeintervju viser seg spesielt passende ved at jeg går i dybden på informantens tanker rundt egne erfaringer og oppførsel (Tjora, 2017:114). Mennesker er komplekse og jeg ønsker intervju med uforutsette svar og vinklinger – som kan trekke meg i retninger jeg ikke nødvendigvis hadde sett for meg. Ved en kvantitativ analyse er man låst til svaralternativer

som «ja» og «nei», og jeg ønsker ikke dette fordi det ikke gir meg innblikk i informantens særegne refleksjoner. Gjennom samtaler, slik som dybdeintervjuene stimulerer til, blir jeg bedre kjent med mine informanter. Dybdeintervjuet gir spillerne en stemme og det er gunstig fordi det er nettopp deres opplevelser jeg er ute etter å analysere – fordi ingen vet hvordan det er å kombinere rollen som ishockeyspiller, forventinger om maskulinitet og skadehåndtering, bedre enn dem.

Dybdeintervju reiser også noen utfordringer. Kjønn og maskulinitet kan være sensitivt, da det er knyttet til karakteristikk ved personen. Højgaard belyser i artikkelen «Kan man interviewe sig til viden – om køn», at kjønn både er en bekvem og ubekvem kategori ved at det setter grenser, skaper hierarkier og relasjoner parallelt med at det unnslipper faste definisjoner, og flyter alt etter synsvinkel og kontekst (Højgaard: 2010:11). Det kan gjøre det vanskelig å stille spørsmål, samt undersøke, problemstillinger i relasjon til begreper om kjønn. En informant kan ha klare assosiasjoner knyttet til maskulinitet, eller forventinger til hvordan jeg og andre tenker om maskulinitet. Maskulinitet trekker med seg spesielle trekk, og alle er nødvendigvis ikke like komfortable med å uttrykke seg om, eller definere seg, i likhet med en slik kategori. Selv om vi i dag lever i et relativt likestilt samfunn, er det fortsatt snakk om ulikhet. For hockeyidretten er det en pågående debatt om grensesetting for jenter som spiller hockey, da de møter strengere restriksjoner enn gutter, for eksempel i tilknytning til taklinger (Alvesen-Østli, 2020). Dette kan påvirke hvordan maskulinitet fremstår, og snakkes om, ved at det er et underliggende fokus på kvinnelig undertrykkelse.

4.2 Utvalg og rekruttering: hockeyspillere som informanter

Tjora vektlegger at hovedreglene for utvalg i kvalitative intervjustudier er at man velger informanter som av ulike grunner vil kunne uttale seg på en reflektert måte om det aktuelle tema (2017:130). Problemstillingen min krever refleksjon og erfaringer i tilknytning til maskulinitet og skadehåndtering i ishockey, derfor har jeg reist to kriterier for valg av informanter: de må være menn, og de må spille hockey. Det er to konkrete og essensielle krav, som er enkelt å forholde seg til – derfor er det lett å luke ut hvem man vil ha, og hvem man ikke trenger. Utbruddet av covid-19 gjorde det vanskeligere å samle inn informanter. Jeg opplevde at mange hadde mye å tenke på, var usikre på hvordan det ville bli fremover og om de kunne ta seg tid. Jeg studerer i Trondheim, og ville i utgangspunktet finne noen i nærheten, men da det ikke lenger ble mulig å gjennomføre intervju fysisk vendte jeg nesen hjemover og

kontaktet sportslig leder for klubben i min krets. Her fikk jeg kjapt tre informanter. Alle er menn og har satset på hockey, men per dags dato er to av dem spillere og den siste informanten er deres trener. Jeg synes det er gunstig å intervju både trener og spillere, fordi treneren kan gi meg et tydeligere bilde av de formelle rammene som spilleren må forholde seg til. Det gir et bedre helhetsbilde.

Som Bakkehaug belyste i sin analyse, kan det være en fordel å intervju mennesker av samme kjønn, men da er det også en fare for at informanten tar for gitt at du som likekjønnet skjønner det som blir underkommunisert (Tjora, 2017:119). For min forskning, hvor jeg kun har intervjuet mannlige spillere, kan det være en fordel at vi er av ulik kjønnsbakgrunn. Jeg kan ikke kjenne meg igjen i maskulinitet på lik linje som dem. Dessuten er det også en fordel at jeg ikke driver med hockey, fordi det åpner opp for at informanten gir grundige beskrivelser, med antakelse om at jeg ikke har tilstrekkelig med forhåndskunnskaper.

4.3 Gjennomføring av intervju og intervjuoppsett

For å ha et godt intervju er trygghet og tillit viktig, og jeg startet derfor hvert intervju med en gjennomgang av hva jeg skriver og driver med. Det gjør informanten kjent med meg og hvilke forventninger jeg har, noe jeg ser på som viktig fordi jeg ønsker å være oppmerksom på min rolle som forsker. Jeg skal studere og analysere mine informanter, men de vil også danne seg oppfatninger og meninger knyttet til meg – antakelser om hvilke svar jeg leter etter eller hvilke forventninger jeg har. Derfor er det gunstig å rydde usikkerhet av veien, og gjøre informanten kjent med meg og mine ambisjoner. Etter introduksjonen hadde jeg satt opp små og relativt åpne spørsmål, med mål om å varme opp informanten og skape en trygg åpning (Tjora, 2017:118). Jeg startet hvert intervju med «*kan du fortelle meg litt om deg selv*» hvor informanten sto fritt til å si hva de ville. Gjennom dette spørsmålet fikk jeg et innblikk i hvor snakkesalig informantene mine var, hvor alle ga gode inntrykk. Informantene virket motiverte til å hjelpe meg, på den måten ble innledningsspørsmålet betryggende for meg selv også.

Hvor og hvordan intervjuer gjennomføres kan påvirke trygghet (Tjora 2017:121). Jeg hadde et ønske om å bruke ishallen for intervju, fordi det skaper et tett bånd mellom omgivelser og tematikk. Grunnet utbruddet av covid-19 ble det ikke mulig å gjennomføre intervju i ishallen, det ble heller ikke mulig å intervju informantene en-til-en, uten bruk av skype. Skype er en god nødløsning, ved at vi kan se hverandre og snakke sammen i en liknende situasjon som ved å ha intervjuet i samme rom. Det tar dog bort noen av de formelle rammene, samtidig

som man blir avhengig av at elektronikk og internett fungerer som det skal. Det ble heldigvis ikke noen store problemer under mine intervju i tilknytning til dette, men det var fortsatt noe man måtte ha i bakhodet ettersom det kunne skjedd når som helst. Skype kan også gjøre intervjuet mindre truende. Det kan være positivt, fordi informanten ikke må forholde seg til kroppsspråk og uttrykk på samme måte som ved fysisk tilstedeværelse – samtidig som informanten helt fritt kan velge hvor han ønsker å være under intervju, uten å ta hensyn til at jeg også skal være der.

Intervjuene besto av svært få sensitive spørsmål, ved at følelser sidestilles til fordel for tanker, erfaringer og meninger knyttet til de ulike spørsmålene (Tjora, 2017:17). Dette er et valg tatt i lys av problemstillingen reist i forbindelse med å intervjuer kjønn, omtalt to avsnitt over. Jeg ønsker en avslappet intervjusituasjon, uten individuell følelseladd eksponering. Erfaringer, og hva som faktisk blir gjort, står derfor i fokus. Jeg jobbet mye med intervjuguide og hvilke spørsmål jeg burde stille. For å få inspirasjon snakket jeg med venner som er interessert i, eller som selv har spilt, hockey. Jeg leste meg opp om skader og regler for å ha litt grunnleggende kunnskaper på plass. Det er viktig å ha gode intervjuer, derfor vil jeg ha forbehold som fremmer dette. Jeg brukte forskningsspørsmålene mine som en guide på hvilke spørsmål jeg skulle stille, slik at jeg kunne bruke intervjuene for å svare på disse. Intervjuguiden er tredelt, fordi jeg ønsket å få et innblikk i deres tanker rundt hockey, før vi gikk videre til maskulinitet og til slutt skadehåndtering. Jeg opplevde dette som lønnsomt, fordi da får man et klart syn på hva informanten ser på som viktig ved hockey, før vi beveger oss og bygger videre på dette.

4.4 Kvalitetssikring

Det er i kvalitativ metode vanlig å bruke begrepene pålitelighet, gyldighet og generaliserbarhet for å betegne kvaliteten på forskningen (Tjora, 2012:202). Parallelt med disse begrepene brukes reliabilitet, validitet og generaliserbarhet, jeg vil benytte disse for å betegne min egen forskning.

4.4.1 Reliabilitet

Reliabilitet handler om intern logikk eller sammenheng gjennom hele forskningsprosjektet, og dette bygger opp under arbeidets pålitelighet. Det handler om å skape troverdighet til eget arbeid, og det som blir presentert. Dette kan fremmes gjennom eksempelvis tydelige krav til

datagenerering, kriterier for hvordan analysen utvikles fra empiri og hvordan teori gjøres relevant på et mer abduktivt stadium senere i arbeidet – slik som SDI-metoden underbygger (Tjora, 2017:231).

Metoden jeg har valgt er dybdeintervju, hvor lydopptak utføres. Det gir meg muligheten til å ha direkte sitater fra intervjuene med i oppgaven. Tjora trekker frem at dette er noe som kan styrke reliabilitet til forskningen, ettersom man kommer tettere på intervjuet og det som informanten faktisk sa – ikke bare fortolkninger av dette (Tjora, 2017:237).

4.4.1.1 Min forskningsposisjon i lys av reliabilitet.

Tjora vektlegger hvordan man ved fortolkende forskningsprosjekter, slik som de kvalitative er, ikke kan være fullstendig nøytral. Det viktigste er likevel å ikke gå ut i felten uten noen faglig eller hverdagslig forutforståelse, men være åpen om denne og være forberedt på å justere underveis (Tjora, 2017:235). Jeg hadde i utgangspunktet litt kjennskap til idretten, fordi jeg har sett mange kamper opp gjennom og jeg har derfor bygd opp en relasjon til idretten og noen spillere. Det har gjort det lettere å skaffe informanter, og utforme spørsmål som løfter forskningens ambisjon. For mye forutforståelse kan være en utfordring, fordi det er lett å danne seg antakelser og trekke linjer som ikke egentlig er der – på bakgrunn av egne meninger og tolkninger. For å styrke reliabiliteten har jeg i forlengelse av dette jobbet med egne forutinntattheter. Jeg har gjort meg klar over hvilke antakelser jeg hadde på forhånd, sidestilt dem og jobbet nøye med å utforme gode, åpne spørsmål. Derfor var det lønnsomt for meg å fokusere på skadehåndtering, da jeg har mye å lære om det. Jeg har sett skader oppstå på isen, men jeg har aldri hatt innsikt i hvordan det håndteres – ei heller hvordan dette kan studeres sosiologisk. Det gjør at jeg lettere klarer å holde meg åpen og «nøytral» under forskningen. Jeg har opplevd en god balanse mellom viten og uvitenhet gjennom denne forskningen.

4.4.2 Validitet

Validitet skapes gjennom en logisk sammenheng mellom prosjektets utforming og funn, og de spørsmål man søker å finne svar på (Tjora, 2017:231). En logisk sammenheng representerer hvorvidt de svarene forskningen vår kommer frem til, faktisk er svar på de spørsmål vi forsøker å stille (Tjora, 2017:232). Det handler med andre ord om hvor godt vi klarer å forske på det vi faktisk har som hensikt å forske på.

Dersom det er god validitet kan man skape gyldige slutninger fra forskningen sin, noe som alltid er en målsetning. Min forskning har god validitet fordi intervjuene holdt seg til, og hadde et tydelig, tema. Det ble snakket om hockey, maskulinitet og skadehåndtering. Før intervjuet hadde jeg satt meg inn i hvordan det er å intervju om kjønn og maskulinitet. Jeg opplevde at jeg synes det var noe ubehagelig å stille direkte spørsmål om maskulinitet – det er negativt for min oppgave, men jeg fikk uansett gode samtaler om maskulinitet. Det gjør at jeg kan analysere og bruke intervjuene for å drøfte rundt forskningsspørsmål, og gjennom analysen opplevde jeg at jeg hadde mange gode sitater å lene meg på. For meg var det viktig med en god intervjuguide, fordi det holdt hodet skjerpet. Det er lett å miste grepet når man skal forme det neste gode spørsmålet, på samme tid som man skal lytte, men jeg er veldig fornøyd med de spørsmål og oppfølgingsspørsmål jeg hadde forberedt på forhånd. Jeg opplevde også at mine informanter var fokuserte og godt orientert med hva det var jeg ønsket å snakke om – de ga meg gode, utfyllende svar.

4.4.3 Generaliserbarhet

Generaliserbarhet knyttes til forskningens aktualitet utover de enheter som faktisk er undersøkt, det handler derfor om hvorvidt forskningsresultatet er gjeldene for flere enn akkurat de personene som er intervjuet (Tjora, 2017:232). Generaliserbarhet er gunstig for forskningen fordi det er en god indikator for kvalitetssikring (Tjora, 2017:238).

Generaliserbarhet i kvalitativ forskning henger sammen med hvorvidt forskningen utvikler en innsikt som går ut over det spesifikke forskningstilfellet. I mitt tilfelle vil det derfor handle om hvorvidt mine funn om skadehåndtering og maskulinitet er gjeldene for flere enn de tre informantene som jeg intervjuet. I denne sammenheng vil generaliserbarheten først og fremst reduseres til å kun å gjelde for mannlige ishockeyspillere. Forskningen tar kun høyde for hockey, og kan derfor ikke brukes for å forklare andre lagidretter som for eksempel fotball eller håndball. Det er ikke nødvendigvis negativt. Fokus på kun en idrett vil gi gode svar på denne idrettens karakter, istedenfor å skape en mer vag presentasjon for å kunne dekke flere idretter – samtidig som jeg da fikk muligheten til å sette meg inn i og skape innsikt i deres kultur. Under forskningen har jeg kun intervjuet og forholdt meg til mannlige spillere, som gjør at generaliserbarheten må sees i sammenheng med kjønn. Forskningen kan ikke representere hvordan kvinnelige spillere forholder seg til problemstillingen. Idretten praktiserer ulikt etter kjønn, og det vil egne seg som en generalisering for den mannlige siden

av hockeyidretten. Generaliseringen er også problematisk med tanke på at antall informanter er svært snevert, ettersom det er en liten og spesifikk bacheloroppgave. Tre informanter kan ikke representere en hel sport, men det gir uansett et godt innblikk i praksis og skadehåndtering for hockeyspillere.

4.5 Analysestrategi

Jeg har valgt en induktiv analysestrategi, hvor intervjuene er mitt empiriske utgangspunkt. Induktiv metode defineres av Tjora som en prosess hvor du jobber fra data og mot en teori (Tjora, 2017:18). Målet med analysen har ikke vært å skape en ny teori, men heller å sette empiri opp mot teori for å skape en større sosiologisk forståelse. Under bearbeiding med data var det viktig å organisere empiri etter forskningsspørsmålene, ettersom jeg ønsket å bruke dem aktivt i analysedelen. Sitatene har hele tiden vært hovedfokus, fordi jeg opplever det som viktig at man ved kvalitative undersøkelser lar informantens stemme legge føringer for drøfting.

5. Analyse

Problemstilling jeg søker å finne svar på er hvordan forholdet mellom hockeyspilleres maskulinitet og skadehåndtering er i ishockey. I analysen vil jeg bruke forskningsspørsmålene mine aktivt, slik at jeg kan redegjøre for dem på en ryddig måte.

5.1 Hva ligger i en maskulin hockeykultur?

I denne delen vil jeg rette oppmerksomhet mot mitt første forskningsspørsmål. Jeg kommer til å redegjøre for hvilken innsikt empiri, sammen med teori, har gitt meg om hockeykultur.

5.1.1 Hva er Hockey?

Da jeg spurte mine informanter om de kunne fortelle meg om hockey ble jeg fortalt at hockey *«handler om å få laget til å gå sammen under kamp som vi har blitt enig om på trening»* (Informant 3). Sitatet viser til at det er laget som er kjernen i idretten, og at samarbeidsevne er viktig. Det er på trening samholdet skapes. Det er her man forbereder seg, og øver på det man skal gjøre under kamp. Det er derfor viktig at alle møter opp på trening, for å bygge opp den kollektive forståelsen av hva som skal skje på isen under kamp. Et hockeylag består av *«en fin gjeng gutter som vil vinne»* (Informant 2). Samhold står også sentralt: *«Har du et lag som er bra sammensveiset og som er kommet godt overens, så vinner du mye kamper i løpet av en*

sesong på grunna av det» (Informant 2). Å spille bra hockey handler om mer enn bare ferdigheter og kunnskaper, vell så avgjørende er samholdet. Informant 2 belyser at dersom laget skal kunne spille bra, må de ha gode relasjoner seg imellom. Det stiller krav til hvordan guttene skal være og hvilke verdier de har. De må være medmenneskelige og ønske å hjelpe fler enn bare seg selv – derav være en fin gjeng med gutter.

«Laget før jaget (...). Det er ikke kult å få kjeft fordi du ikke er en lagspiller» (Informant 2). I en lagidrett er det laget som er viktigst. Hvis du skal lykkes må du spille for lagets beste, ikke bare ditt eget. Dersom spillerne jakter på egen vinning hele tiden, vil man ikke få det sammensveisete laget man ønsker seg. I en idrett som hockey vil dette i stor grad handle om å spille hverandre gode, og sende pasninger i istedenfor å beholde pucken så lenge som mulig. Et mål er fortsatt et mål, selv om det ikke var du som slo det siste slaget. Informant 1 belyste at *«det finnes mange dyktige hockeyspillere, men du må være en lagkamerat»* og at *«det finnes spillere som løfter andre, og det finnes spillere som løfter seg selv»*. Det nytter ikke være teknisk god hvis du ikke klarer å samarbeide eller spille med laget ditt. I et lag er man derfor ute etter de spillerne som er der for laget beste, som ønsker å spille de andre gode og som ikke jakter etter å måtte være den som scorer hvert eneste mål. Du kan være god teknisk, men er du ikke en lagspiller, vil du aldri bli en ordentlig en god spiller.

5.1.2 Hvor er kulturen?

Sitatene jeg har trukket frem viser alle til betydningen av laget og samholdet. For å forstå samholdet må vi skjønne mer enn bare hva det er viktig for. For ishockey er garderoben den viktigste arenaen for dannelsen av et lag: *«Du må være en ok kamerat, du trenger ikke være bestevenn med alle, men du skal være i en garderobe i åtte måneder og ha respekt for de som er der»* (Informant 3). Det er viktig at man kommer overens. Spillerne er tett oppå hverandre i åtte måneder, og trener sammen mot de samme målene. Når trenerne velger spillere er det derfor viktig å hente inn folk som kan bidra til å bygge opp et godt lag. Du skal være en lagkamerat og en del av et sammensveiset lag, samtidig skal du være med å bygge opp god stemning i garderoben. Det stiller krav til deg selv som person. Du kan ikke være en som jakter på egen vinning og som oppfører deg egoistisk – fordi det viser seg at en stor del av ishockey baserer seg på spillere som løfter hverandre, de gode guttene. Det er et lag, og man må vise lagånd.

Garderoben legger føringer for hvordan det blir på isen, fordi selv om ferdigheter er viktig er det godt samhold som fører til flest seire. Spillerne setter pris på garderoben. Det er her man lager grobunnen for vennskapene, samt setter standardene for hva som er greit og hva som faller utenfor. Informant 2 sa at

«om jeg kunne valgt skulle jeg egentlig ønske alle vokste opp i en hockeygarderobe. Det er litt selvjustis da, lagjustis, man blir satt på plass hvis man mobber noen (..) man kan si det er en egen verden ikke sant», «Folk (guttene) kjeft på hverandre, og ikke fordi man mener det vondt.. men fordi man vet at personen kan gjøre det bedre».

I garderoben kan spillerne gi hverandre tilbakemeldinger og regulere hverandre gjennom selvjustis og lagjustis, slik passer de på at alle hele tiden oppfører seg i tråd med deres rammer. Lagånden er også synlig når det kommer til dette, fordi ved å rette på hverandre og kjeft når noen gjør feil – hjelper de hverandre å prestere på sitt beste, noe som kommer dem selv, og hele laget til gode. Det legger også opp til at du skal takle å få kjeft, og møte de konsekvensene som kommer når du gjør noe feil. Det er dette du lærer ved å vokse opp i hockeygarderoben, en toleranse for lagjustis: at andre retter på deg, og sier i fra når du gjør noe feil. *«Noen syns vell kanskje det er feil måte å gi kritikk på (..) det blir sett på som en litt vel aggressiv måte å kjeft på (..). Det er veldig enkelt og det er raskt, og i de fleste tilfeller funker det»* (Informant 2). Kjeftingen er nødvendig fordi det gjør at du både effektivt, og enkelt, kan fortelle lagkameraten dine hva du syns var feil eller dårlig – isteden for å pakke det inn fordi du, for eksempel, er redd for å såre noen. Det har blitt til en norm og en del av kulturen fordi det funker, og det oppfattes som lønnsomt. Det er igjen en lagidrett, man er hele tiden avhengig av at alle gjør det de skal, så de sammen kan nå målene og vinne kamper. I garderoben bygger de opp nære bånd og de er mye sammen, man blir godt kjent og bygger opp respekt for hverandre.

5.1.3 Hvordan er kulturen maskulin?

Jeg vil med utgangspunkt i de sitater og kulturelle trekk drøftet over, diskutere rundt maskulinitetens rolle. Jeg har definert maskulinitet etter Connell, som la vekt på at maskuline menn ofte trekkes mot idrett ettersom ulike idretter kan operere som arenaer for å uttrykke maskulinitet. Dette bygger på et utgangspunkt hvor gutter er tøffere, røffere og mer voldelige enn jenter, slik at de trekkes mot ulike idretter. En typisk idrett for menn har blant annet en viss mengde fysisk konfrontasjon og emosjonell kontroll (Connell, 2008:132-40). Med dette utgangspunktet passer ishockey bra med den maskuline betegnelsen, fordi idretten innebærer mye fysisk konfrontasjon – både mellom spillere og vantet, som tidligere har blitt trukket

frem som en veldig aktuell skademekanisme (Norsk Helseinformatikk, 2017). Idretten kan derfor sies å være maskulin, dette dysser igjen over på spillerne slik at de også oppfattes som maskuline.

Kulturen utspiller seg i høyest grad i garderoben, som oppleves som er veldig viktig arena for spillerne og laget. Først og fremst er det viktig fordi det bygger opp laget, danner kameratskapene og den gode kommunikasjonen de trenger for å spille godt sammen. For det andre er det viktig fordi det er her spillerne regulerer og kjefter på hverandre. Kjeftingen kan oppfattes som aggressiv for utenforstående, fordi det er brutalt og hardt – noe informant 2 belyste. For spillerne oppleves det som en nødvendighet, fordi det er effektivt, raskt og det fungerer. Vi kan trekke dette mot emosjonell kontroll og maskulinitet, fordi ved konfrontasjon når du gjør noe feil og normen om at man må takle det – bygger du opp hard hud, som gjør at du kan møte en psykisk smell men ikke bryte deg ned. Det vil jeg argumentere for at viser emosjonell kontroll, fordi du lar ikke følelsene eller negative tilbakemeldinger bryte deg ned eller ødelegge for kameratskapet du har med de andre i laget. Jmfør doing gender kan hockeyspillere gjøre kjønn (som menn) på isen, og fremme maskulinitet gjennom momenter i idretten som lager en forståelse av dem som maskuline. I garderoben skjer dette gjennom den emosjonelle kontrollen du viser når du tar imot kjeft hvis du gjør noe feil. Spillerne kjefter ikke på hverandre fordi de ønsker å være stygge, det er ment som konstruktiv kritikk – det må du godta og forstå.

5.2 Hvordan opplever hockeyspillere «kjønn» i tilknytning til idrett?

Det er stort sett menn som spiller ishockey i Norge, det vil legge føringer for miljøet og hva man assosierer idretten med. Fraværet av kvinner gjør at idretten i desto større grad vil være en arena for menn, og hvor maskulinitet kan vise seg frem (Connell, 2008:136). Hvilke påvirkninger har dette for spillernes opplevelser av «kjønn» i idretten?

5.2.1 Syn på seg selv

«Dumme, fuckboys.. eh ja aggressive slåsskjemper», «Jeg tror mange ser på oss som en gjeng fuckboys-idioter som vil eller prøver å oppnå å slåss (..) det er et ufortjent dårlig rykte» (Informant 2). Informanten beskriver rykte han opplever at hockeyspillere har fått, som et ufortjent dårlig rykte. Det står ikke i tråd med hvordan han oppfatter seg selv, eller andre hockeyspillere. Sitatet viser misnøye, fordi informanten ikke føler han kommer overens med

hvordan folk oppfatter han. Han opplever at hvordan hockeyspillerne opptrer på isen, får konsekvenser for hvordan de blir sett på, også utenfor isen. Ved bruk av Connell kan vi forstå beskrivelsene av hockeyspillerne som en måte å uttrykke at de er maskuline, fordi det blir brukt ord som «aggressive» og «slåsskjemper». Connell beskrev hvordan menn trekkes mot maskuline idretter, for eksempel ishockey, nettopp fordi de verdsetter slåssingen og den fysiske konfrontasjonen som presenteres (Connell, 2008:140). I tilknytning til idrett er dette ulike måter man kan vise seg frem som maskulin, og det kan forklare hvorfor spillerne har fått dette ryktet. Når man ikke er tilfreds med hvordan en har det gjennom samvittigheten og selverkjennelsen, kan dette ha negative konsekvenser for selvet (Ritzler & Stepnisky, 2014:342). Selvet er vår selvfølelse og det bygges opp, eller ned, av mennesker rundt oss og oss selv – gjennom positive og negative vurderinger (Bø, 2015:51). Sitatet viser til hvordan spilleren føler vurderingene til menneskene rundt oppleves som negative, samtidig som han føler at hockeyspillerne er blitt misforstått ettersom det er et ufortjent dårlig rykte. Det kan legge føringer for hvordan spillerne velger å opptre senere, fordi de ikke ønsker å vurderes ufortjent.

5.2.2 Homofili

«Er det ett sted noen kunne kommet ut som skeiv og ikke bli dømt.. det er hvert fall i hockeygarderoben (...). Gjør du jobben din kan du drive og lakke negler på fritiden. Man er avhengig av at folk gjør jobben sin på banen ikke sant, og da driter man litt i hvordan de ser ut, hvor de kommer fra, hvor mye penger de har.. det (maskulinitet) er ikke viktig, men man har gjerne fått ett inntrykk av det» (Informant 2).

I sitatet forteller informanten om åpenheten for homofili som er å finne i hockeygarderoben. Han legger vekt på at som hockeyspiller er man avhengig av at de andre presterer på isen, og det er det eneste man bryr seg om. Gjør du jobben din, kan du gjøre hva du vil på fritiden – penger, utseende og hvor du kommer fra har ingen betydning. For å bygge opp under aksepten for homofili, retter han fokus mot at det ikke stilles krav om å være maskulin – det er bare et inntrykk man har fått. Selv om det er aksept for homofili, er det ikke dermed sagt at det finnes homofile spillere. I hockeyidretten opplever spillerne at det er lite variasjoner av kjønn, ikke bare fordi det er marginale mengder kvinner – men fordi av de menn som spiller, er de fleste heterofile. *(Det er) ikke viktig å være maskulin, men det er en macho kultur innenfor ishockey (...) jeg har jo aldri møtt en som åpent har vært homoseksuell» (Informant 1).*

Informanten belyser at selv om det er ikke stilles maskuline krav, så er det få homoseksuelle

spillere. At maskulinitet ikke er viktig, og derfor er det aksept for homofile – bygger under en tanke om at homofile ikke nødvendigvis sees på som maskuline.

Den macho kulturen og inntrykkene det gir om verden, kan bygge opp forståelse for hvorfor det er få homofile spillere. Det hjelper ikke om det i garderoben er stor aksept, om man får inntrykk av noe annet. Gjennom Foucault kan vi forstå dette som et sosialt problem som stammer fra konstruksjoner av hvordan vi ser på andre og oss selv (Markula & Pringle, 2006:25). Menn er blitt pålagt en sannhetslov om at de skal være maskuline, og det er noe som hockeyidretten kan være med å fremme – for eksempel gjennom fysisk konfrontasjon og smertetolerans, som gjennom Connell forstås som viktig for å skape en maskulin utstråling (Connell, 2008:133). Mead har gjennom selvet presisert betydningen av andres vurdering og regulering på egen atferd (Bø, 2015:51). Det er viktig for oss å bli akseptert av andre, fordi det gir oss et godt selvbilde, derfor blir det også viktig for oss å oppfylle de sannhetslover vi blir pålagt. I hockeyidretten virker det som det har blitt en norm at de fleste spillerne er heterofile, og derfor også maskuline. Det vil kunne oppfattes som et krav de homoseksuelle spillerne aldri vil kunne leve opp til – noe som kan forklare de ikke-eksisterende åpne homoseksuelle spillerne.

5.3 Hva påvirker skadehåndtering?

I denne delen vil jeg ta tak i det siste forskningsspørsmålet. Jeg ønsker å skape et heldekkende bilde som omfavner alle de viktigste komponentene for å forstå bakgrunnen for hvordan valg tas.

5.3.1 Hvordan snakkes det om skader?

«Er du skadet og det ikke er alvorlig så er det, der kommer kanskje den macho kulturen inn litt, du skal kjøre du skal bite tennene sammen, du skal ikke være en kjerring og.. og vike under gjerdet. Det er vell der jeg kan føle på at det er en macho kultur da, rundt skadene. (..) har du en mindre skade så får du jo høre det fra de andre på laget, gutta liksom at.. du burde ta deg sammen og du er en kjerring liksom»
(Informant 1).

I sitatet kommer det frem at du ikke kan klage eller syte over en skade dersom det oppleves som en mindre eller ikke-alvorlig skade, uten at de andre på laget kommenterer det. Det forventes at du skal bite tennene sammen og spille videre, hvis ikke er du en kjerring. Det

belyser en viktig side ved idrett som fremmer det som maskulint, og en idrett som ikke er egnet for jenter. Å bli betegnet som en kjerring i denne sammenheng sees på som noe negativt, og noe som ikke passer inn med hvordan du skal oppføre deg på isen. Du skal være en mann, og du skal være tøff. Gjennom doing gender kan vi forstå dette som en tanke om at guttene skal oppføre seg som gutter, og aktivt vise dette gjennom ulike måter å håndtere situasjoner på isen. «Kjønn» gjør seg gjeldende i idretten gjennom hvordan spillerne snakker til hverandre og det blir en betegnelse for hvordan du vil være, eller eventuelt hvordan du ikke skal være. Kjerring er i hverdagslivet en betegnelse som knyttes til jenter fremfor gutter, og det viser til hvordan spillerne ikke vil fremstilles eller likestilles med noe som kan trekke dem mot femininitet. De ønsker å være menn og maskuline fremfor å bli kalt kjerring – «kjerring» representerer derfor at du har gjort noe feil, og er for svak for idretten.

5.3.2 Skadehåndtering

Hvordan det snakkes om skader henger sammen med hvordan det oppfattes at du skal håndtere dem. «*Det er en generell oppfatning om at du skal være tøff, hard og ikke klage*» (Informant 1). Sitatet viser hvordan informanten opplever at det i ishockey er en generell oppfatning blant spillerne om at de skal være tøffe, harde og ikke klage. Ishockey er en idrett med mye fysisk konfrontasjon, vold og ikke minst skader – det er noe du må takle og ikke klage over. Dette igjen kan forstås i lys av Connell, og hvordan man i en maskulin idrett skal tåle fysisk konfrontasjon, vold, slåssing og skader. Det handler om respekt for laget, og derfor er det viktig at man kan reise seg etter et fall eller skade og spille videre selv om det gjør vondt (Connell, 2008:140-41).

«Jeg har spilt så lenge jeg har klart», ««You got your pills?» «eh yes» «then go change», så var det bare å bytte om og begynne å spille da selv om man var sykemeldt to uker fra jobben. Det.. der og da, man vil jo bare spille så jeg bare kjørte, men man har jo tenkt på det etterpå at det jo kunne gått ganske ille ..». (Informant 1).

Informanten sier han alltid har spilt så lenge han har klart, fordi ingen skade eller smerte er for stor for å spille med før det faktisk hindrer deg fra å klare å spille. Så lenge det er gjennomførbart, så skal det gjennomføres. Dette skildrer han ved å gjengi en samtale han hadde med en trener han har hatt tidligere, samtalen deres viser hvordan treneren også forventer at han som spiller skal bite tennene sammen. Vi kan forstå dette gjennom Foucault sin knowledge of humans og sannhetslover om menn som maskuline. Gitt at maskulinitet, i lys av Connell, handler om å ha stor smertetoleranse og takle fysisk konfrontasjon, vil

sannhetslovene skape konstruksjoner om at det er sånn maskuline menn skal være. Det kan forklare hvorfor både spiller og trener stiller disse kravene.

5.3.3 Slåssingens hemmelige side

«(Den) eneste grunnen til at man slåss i ishockey er at hvis en av de to som slåss har gjort noe idiotisk (.). Hittil er det ikke nok virkemidler for å straffe dem ordentlig så da må man gjerne ta en liten fight da for å vise at det der er ikke greit det er jo livsfarlig». «Det er massevis av hjernerystelser som kunne vært unngått ikke sant (.). Du gjør det så (slåss) for at den tidligere situasjonen som resulterte i en slåsskamp (..) ikke skal skje igjen, (..) hvis jeg hadde vært en idiot og taklet noen som fikk hjernerystelse hadde jeg jo fortjent (å bli slått) du kan jo ødelegge livet til en» (Informant 2).

Det «idiotiske» som har skjedd på isen er gjerne i forbindelse med taklinger bakfra, hvor spilleren befinner seg i en blindsoner. Som jeg nevnte under kapitlet om skader i idretten, er dette en form for takling det skal slås ned på hardt – og hvis offeret blir skadet, skal spilleren få matchstaff (Norges Ishockeyforbund, 2017). Hodeskader tilhører «pandemien» i norsk ishockey, og det er ikke ønskelig for noen. Informanten rettferdiggjør slåssing fordi det har en preventiv betydning av stor verdi. Han opplever ikke at de restriksjonene dommeren gir er nok, og velger derfor å ta saken i egne hender – det er for å beskytte seg selv og andre, slik at motspilleren ikke gjør det samme igjen. Det viser til at man slåss, ikke fordi det er tøft eller fordi man nødvendigvis ønsker det, men fordi det oppleves som viktig og nødvendig. På den måten hindres skader, fordi motspiller skal ikke tørre å takle deg og ditt lag på en uren måte uten å kjenne på konsekvensene av det etterpå. Slåssingen blir ofte sett på som et moment ved idretten som gjør at det klassifiseres som maskulint (Connell, 2008:132), men her viser det til noe annet. Slåssingen handler ikke om å vise seg frem som maskulin, men å beskytte hverandre. Det blir et viktig middel for å hindre skader, fordi mange alvorlige skader kan komme ut fra urene taklinger. Det er ikke til å stikke under en stol at slåsskamper også kan føre til skader, men det er en betydelig mindre andel skader som kommer fra slåssing – sett i sammenheng med hodeskader, som er det store problemet (Jarlsbo, 2019).

6. Avslutning

I denne oppgaven har jeg undersøkt om maskulinitet har påvirkning for hvordan hockeyspillere forholder seg til skader. Jeg formulerte problemstillingen: Hvordan er

forholdet mellom hockeyspilleres maskulinitet og skadehåndtering i ishockey? For å svare på dette reiste jeg tre forskningsspørsmål: «Hva ligger i en maskulin hockeykultur?», «Hvordan opplever hockeyspillerne «kjønn» i tilknytning til idrett?», og «Hva påvirker skadehåndtering?». Jeg ønsket å skape en innsikt i hvordan maskulinitet kan legge føringer for mannlige hockeyspillere, og gjennomførte tre dybdeintervjuer. Informantene mine var alle menn, og hadde rikelig erfaringer med ishockey.

6.1 Hovedfunn

Intervjuene viste at maskulinitet har ulik påvirkning for ulike deler av idretten, hvor kultur blant annet skilte seg ut. Det ble understreket at hockeykulturen har en utpreget «macho kultur», og det var her maskulinitet opplevdes som mest synlig. Kulturen preges av forventninger om emosjonell kontroll og smertetolerans, som gjennom Connell viser seg å være kriterier for maskulinitet. Dette har videre en påvirkning for skadehåndtering.

I forhold til emosjonell kontroll har dette blitt drøftet med henhold til garderobekulturen og hvordan spillerne snakker til, og om, hverandre. Det er en tøff kultur, med selvjustis og lagjustis. Spillerne kjefter på hverandre, og det kan oppleves både hardt og aggressivt – men det er effektivt, og det funker. Derfor har de bevart det. Det stiller krav om emosjonell kontroll fordi spillerne må være tøffe nok til å møte slike konfrontasjoner. Det bygger opp en forståelse om dem som maskuline.

Konfrontasjonene kan dreie seg om skader og håndtering, som trekker oss mot smertetoleransen. Spillerne opplever at det er en generell oppfattelse om at du som hockeyspiller skal være tøff og takle en smell. Det er en lagidrett, og dersom noen ikke møter opp på trening, eller gjør sitt beste under kamp, vil det påvirke hele laget. I forhold til skader er det viktig at du klarer å bite tennene sammen og vise dedikasjon for laget. Hvis du forlater en kamp på grunn av en «liten» smell, vil resten av laget måtte fylle ditt tomrom. Det er ikke ønskelig.

Å takle skader og smerter henger også sammen med maskulinitet. Hvis du ikke tåler en smell vil du kunne bli møtt med kommentarer om at du er en «kjerring». Kjerring blir i denne sammenheng et skjellsord, og en bemerkelse ingen av spillerne ønsker å ha på seg. Dette understreker betydningen av å fremstå som maskulin, fordi feminine kjennetegn oppleves som støtende.

Maskulinitet viser seg derfor å være førende for hvordan spillerne håndterer skader, ved at de dyttes mot smertetolerans – som er en måte å vise seg frem som maskulin. Samtidig som man ikke ønsker å kjennetegnes med «kjerring», ettersom dette er noe man forbinder med jenter. Informantene opplever ingen direkte krav om at de skal oppføre seg eller se maskuline ut, men det ligger likevel godt implementert i kulturen – det vil derfor påvirke hvordan de er, skal eller føler at de burde være.

6.2 Videre forskning

Oppsummert viser det seg at maskulinitet er en del av ishockeykulturen. Det kunne følgende vært interessant å ta tak i kvinnelige spillere, for å se hvordan de forholder seg til dette. Møter de kvinnelige spillerne de samme forventningene? Det er ulike regler for jenter og gutter i ishockey, og jeg omtalte dette som en pågående debatt. Jenter opplever at de møter andre retningslinjer enn guttene på bakgrunn av kjønn. Men idretten er fortsatt maskulin, så vil de oppfattes som maskuline – selv om de behandles som feminine?

7. Litteraturliste

- Avlesen-Østli, S. (2020, 5 februar). Gutter på tolv får lov – jentene nektes uansett alder. *Tv2.no* Hentet fra: <https://www.tv2.no/a/11190935/>
- Boyd, R. & Richerson, P. J. (2005). *Not by Genes Alone. How Culture Transforms Human Evolution*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Bø, I. (2015) *Påvirkning og kontroll – om hvordan vi former hverandre*. (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget
- Connell, R. W. (2008). Masculinity construction and sports in boys' education: a framework for thinking about the issue, *Sport, Education and Society*, 13(2), 131-145 Hentet fra: <https://doi.org/10.1080/13573320801957053>
- Eide, M. (2017, 24 mars). Malin (12) til hockey-presidenten: - Mener du at jenter ikke tåler like mye som gutter? *Tv2.no* Hentet fra: <https://www.tv2.no/a/9016644/>
- Hjelseth, A., & Tjønndal, A. (2016). Sink or swim? – Håndtering av maskulinitet og intimitet i herrefotball. *Sosiologisk tidsskrift*, 24(2), 79-100. DOI: 10.18261/issn.1504-2928-2016-02-02
- Højgaard, L. (2010). Kan man interviewe sig til viden – om køn? *DANSK SOCIOLOGI*, 21(1), 10-25. Hentet fra: <https://rauli.cbs.dk/index.php/dansksociologi/article/view/3193/3345>
- Jarlsbo, Ø. (2019, 5. februar). Her er «pandemien» som rammer Hockey-Norge. *vg.no*. Hentet fra: <https://www.vg.no/sport/ishockey/i/Eo1wo3/her-er-epidemien-som-rammer-hockey-norge>
- Markula, P., & Pringle, R. (2006). *Foucault, Sport and Exercise. Power, Knowledge and transforming the self*. New York: Tylor & The Francis Group

Norges Ishockeyforbund. (2017, 1 nov). Spillerens sikkerhet. Hentet fra:

<https://www.hockey.no/dommer/Spillernes-sikkerhet/>

Norges Ishockeyforbund. (2019a). IIHF Official Rule Book 2018-2022, *Spillregler ishockey 071119*. Hentet fra: <https://www.hockey.no/forbundet/lover-og-regler/>

Norges Ishockeyforbund. (2019b). «Hele Norge med» og endring for fremtiden i norsk ishockey. Hentet fra: <https://www.hockey.no/nyheter/aktuelt/hele-norge-med-og-endring-for-fremtiden-i-norsk-ishockey/>

Norsk Helseinformatikk. (2017, 28 april). Idrettsskader – Ishockey og bandy. Hentet fra: <https://nhi.no/trening/aktivitet-og-helse/idrettsskader/ishockey-og-bandy-skader/>

Ritzler, G., & Stepnisky, J. (2014) *Sociological Theory*. (9. utg.) Boston: McGraw-Hill.

Skadefri (2020). Kjenner du de vanligste skadene i ishockey? Hentet fra:

<http://www.skadefri.no/idretter/ishockey/de-vanligste-skadene/?p=11549>

Statistisk sentralbyrå. (2016, 8 juni). Allmennlegetjenesten, 2015. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/helse/statistikker/fastlegetj/aar/2016-06-08#content>

Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (3 utg.). Polen: Gyldendal Akademisk.

West, C., & Zimmerman, D. H. (1987). Doing Gender. *Gender & Society*, 1(2), 125-151.

Hentet fra: <https://doi.org/10.1177/0891243287001002002>

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide

Mal for intervju til **spillerne**

Hei, jeg skriver en BA-oppgave i sosiologi ved NTNU. Oppgaven skal leveres denne våren. Det forskningsetiske vil bli bevart gjennom anonymisering. Jeg vil benytte meg av en diktafon for å ta opp intervjuet. Dette skal jeg lytte til for å skrive en transkribering, senere vil filen slettes. Godtar du mitt bruk av diktafon?

Du står fritt til å trekke deg fra intervjuet nå, underveis eller etter intervju.

Om intervjuets struktur..

Jeg har valgt å lage et tredelt intervju, fordi jeg vil dekke helheten. Derfor kommer jeg først til å stille deg litt spørsmål generelt om hockey, hvor du kan forklare og snakke litt om idretten. Før jeg stiller spørsmål som krever litt mer refleksjon rundt deg og hockey, før det kommer spørsmål som helt direkte går på dette med skadehåndtering.

Høres dette greit ut?

Introduksjonsspørsmål.

Hvem er du, hvor lenge har du spilt, hvorfor startet du, hvorfor har du fortsatt.

1. HOCKEY

Hva er Hockey?

- Hva er det for deg
- Hvordan vil du best beskrive idretten

Hva er viktig når man driver med hockey?

- Hvilke trekk står sentralt hos en spiller
- Hvilke egenskaper
- Er det viktig å være maskulin?

Ser du på hockey som en maskulin idrett?

- Hvorfor/hvorfor ikke

Hvordan er forholdet mellom hockey og maskulinitet?

Kan du beskrive hockeykulturen?

- Maskulint?

2. DEG og IDRETTE

Hva er det med hockey som får deg til å ville spille?

- Hva er fordelen med å spille hockey

Hvilket image har du som hockeyspiller?

Hvordan ønsker du å fremstå?

- Forholdet mellom hvordan du ser på deg selv, og hvordan du ønsker motspilleren skal oppfatte deg

Har maskulinitet noen betydning for hockey?

Preges kulturen av bestemte måter å være menn sammen på?

- Trekker det på ideer om hva det vil si å være mann?

Har hockey påvirket ditt syn på deg selv?

Kan du se for deg hvordan hockey har bidratt til å forme deg?

- Selvtillit
- Har det fått deg til å føle deg mer «mann»?
- Hva legger du i «mann»

3. SKADEHÅNTERING

Hvilke erfaringer har du med skader fra ishockey?

- Har du opplevd skader?
- Hvordan håndterte du det?
- Ble du satt lenge ut av spill?
- Har du fått varig mén?

Hvordan jobber du for å unngå skader?

- Trener du på bestemte måter?
- Hvordan beskyttelsesutstyr bruker du?
- Er det enkelte situasjoner du unngår?

Har du fått noen opplæring knyttet til skader og skadehåndtering?

Har du noen erfaringer fra andre idretter eller andre lag hvor man har håndtert skader annerledes?

Er skader noe du tenker over når du spiller?

- Er du bekymret for å få skader?
- Er det fordi du ikke får spille (skadeavbrekk) eller fordi du kan få varig mén?
- Hvor går grensen mellom store og små skader?

Hvordan forholder du deg til skader?

- Er maskulinitet viktig?

Har du opplevd at noen ikke tar skadene sine seriøst?

- Hvorfor ikke

Hvordan er terskelen/reglene for å ignorere eller spille med skader?

Hvor stor rolle spiller skadehåndtering i ishockey?

Refleksjon:

- Hva er bra og hva er dårlig i forhold til hvordan man forholder seg til skader?

Avslutningsspørsmål

- Er det noe du forventet å bli spurt om som jeg ikke har spurt om
- Noe viktig jeg har oversett
- Noe du ønsket å si som du ikke har fått sagt.

Mal for intervju med **trener**.

Hei, jeg skriver en BA-oppgave i sosiologi ved NTNU. Oppgaven skal leveres denne våren. Det forskningsetiske vil bli bevart gjennom anonymisering. Jeg vil benytte meg av en

diktafon for å ta opp intervjuet. Dette skal jeg lytte til for å skrive en transkribering, senere vil filen slettes. Godtar du mitt bruk av diktafon?

Du står fritt til å trekke deg fra intervjuet nå, underveis eller etter intervju.

Om intervjuets struktur..

Jeg har valgt å lage et tredelt intervju, fordi jeg vil dekke helheten. Derfor kommer jeg først til å stille deg litt spørsmål generelt om hockey, hvor du kan forklare og snakke litt om idretten.

Før jeg stiller spørsmål som krever litt mer refleksjon rundt deg og hockey, før det kommer spørsmål som helt direkte går på dette med skadehåndtering.

Høres dette greit ut?

Introduksjonsspørsmål

Fortelle litt om deg selv.

Hvorfor er du trener, har du spilt selv. Hvilken rolle liker du best?

1. HOCKEY

Hva er Hockey?

- Hvordan vil du best beskrive idretten
- Hvordan vil du beskrive kulturen, hva kjennetegner samhold

Hva er viktig når man driver med hockey?

Hvorfor begynte du å spille hockey?

Syns du hockey er en maskulin sport?

2. SPILLERNE

Hvordan var du som spiller?

Hva så du på som viktig når du spilte hockey?

- Har det forandret seg

Hva ser du etter i en spiller?

- Hva gjør deg kvalifisert?
- Hvordan er en ideell spiller?

Har du trent jenter før?

- Ser du etter det samme hos jentene som hos guttene.

3. SKADEHÅNTERING

Hvilke erfaringer har du med skader fra ishockey?

- Har du opplevd skader?

Hvordan håndterte du det?

- Ble du satt lenge ut av spill?
- Har du fått varig mén?
-

Har du opplevd situasjoner hvor du ønsker å ignorere en skade for å kunne spille videre eller trene som normalt?

- Hva tenkte du

Har maskulinitet betydning for hvordan du håndterer skader?

- Hvordan ønsker du å oppfattes?

Har du spilt kamp med en skade før?

Hva tenker du om å ignorere skader for å bli med på kamp?

Hvordan jobber du for å unngå skader hos dine spillere?

- Trener dere på bestemte måter?
- Hvordan beskyttelsesutstyr bruker dere?
- Er det enkelte situasjoner du unngår?

Har du noen erfaringer fra andre idretter eller andre lag hvor man har håndtert skader annerledes?

- Hvordan utpeker hockey seg

Er skader noe du tenkte over når du spilte?

- Har du vært bekymret for skader?

Er du redd for at spillerne dine skal få skader?

- Snakker dere om sannsynlighet for å pådra seg skader

Ser du på skader som er nødvendig konsekvens av hockey?

Hva er det viktigste å tenke på når man forholder seg til skader i en idrett som hockey?

- Hvordan strukturerer dere og forholder dere til spillerne? Hvordan har du oversikt over deres skader. Spiller tillit en stor rolle.

Merker du ulikheter i forhold til hvordan ulike spillere håndterer skader?

- Hensyn, seriøsitet

Avslutningsspørsmål

Er det noe du ønsket å si som du ikke har fått sagt i dag?

Vedlegg 2: Samtykkebrev til informanter

Deltakelse i forskningsprosjekt knyttet til bacheloroppgave om skadehåndtering i hockeyidretten Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan hockeyspillere forholder seg til skader. I dette skrivet får du informasjon om prosjektets mål og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Målet for forskningen er å skape en forståelse for prosedyre, praksis og håndtering av skader blant hockeyspillere, samt sette dette opp mot identitet og en klassisk ide om maskulinitet. Prosjektet er en bacheloroppgave som vil si at det er en snever men spesifikk forskning, hvor jeg i hovedsak trenger tre informanter.

Problemstilling for oppgaven er *hvordan er forholdet mellom maskulinitet og skadehåndtering i hockeyidretten*. Jeg ønsker å høre hvordan spillere tenker og snakker om hockey, hvordan de identifiserer seg med idretten og spesielt hvordan de forholder seg til skader.

Jeg ser på dette som en interessant forskning fordi hockey er en fysisk sport hvor det oppstår mange skader, dette kan blant annet skildres ved at det i 2010 ble omtalt som den farligste lagidretten i Norge av professor Roald Bahr.

Dette er et studentprosjekt, som innebærer analyse av data fra kvalitative intervjuer. Opplysningene samlet inn i oppgaven vil bare brukes til denne. Dersom det er aktuelt å bruke opplysninger til annet formål, som undervisning eller andre forskningsprosjekt, vil du bli kontaktet. Som bacheloroppgave er dette et studentprosjekt som skal oppfylle grunnleggende krav til vitenskapelig kvalitet og etikk.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

NTNU, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Jeg ønsker å snakke med erfaringstunge informanter, derfor vil jeg intervju hockeyspillere. Utvalgsriteriene er derfor svært enkle, jeg ønsker kun mannlige informanter som har spilt hockey, og som kan bidra med relevant erfaring og refleksjon rundt tema.

Hva innebærer det for deg å delta?

Du blir invitert til et intervju som varer mellom 45-60 minutter. Intervjudeltakelse vil kunne innebære lydopptak av samtalen. Jeg ønsker meg en åpen dialog med en flytende samtale, jeg har tre emner jeg vil innom under intervju (hockey, identitet og skadehåndtering) ellers vil jeg la samtalen ta den veien den naturlig går.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det er kun student og prosjektansvarlig som vil ha tilgang ved behandlingsansvarlig institusjon. Lydopptak vil bli tatt opp på diktafon, uten tilkobling til internett eller telenett. Etter opptak vil opptaket transkriberes av studenten selv på en adgangsbegrenset, stasjonær maskin på NTNU, som administreres av Instituttet. Under transkriberingen anonymiseres opplysninger som kan identifisere deg som person. Etter dette slettes lydopptaket. Det vil ikke være noen opplysninger som kan knyttes til deg som person i den ferdige bachelor-oppgaven.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 22 mai. Ved prosjektslutt vil alle personopplysninger og opptak være slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,

- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra NTNU, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- NTNU Institutt for sosiologi og statsvitenskap, ved veileder eller prosjektansvarlig
 - Prosjektansvarlig for SOS2900 Bacheloroppgave i sosiologi: førsteamanuensis Gunhild Tøndel, tlf. 99250660, gunhild.tondel@ntnu.no.
 - Veileder: Ingvill Stuvøy, tlf. 40606796, ingvill.stuvoy@ntnu.no
- NTNUs personvernombud: Thomas Helgesen, tlf 93 079 038, thomas.helgesen@ntnu.no
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Kursansvarlig/veileder)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet om hvordan forholdet er mellom maskulinitet og skadehåndtering i hockeyidretten, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i dybdeintervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Brev for rekruttering

Hei,

Jeg skal gjennomføre min bachelor i sosiolog ved NTNU i Trondheim der forskningen skal ta for seg skadehåndtering i hockey. Jeg ønsker meg derfor informanter, ettersom jeg er fra *** og har gått på skole i ***, kunne jeg tenke meg å intervju spillere fra nærområdet. Jeg trenger totalt tre hockeyspillere over 18 år til å stille til intervju, og håper dere har noen som ønsker å stille! Jeg kan også gjerne intervju støtteapparat eller treneren for å skape et bilde på hvordan skader håndteres.

Ved at det er et dybdeintervju er det nødvendig med både taushetsplikt og anonymisering av en mulig informant.

Jeg er også interessert i dokumentasjon av skade og skadehåndtering blant noen av deres spillere. Jeg har full forståelse for om dette er informasjon dere ikke føler for å dele, derfor vil jeg understreke at dette vil være helt anonymt. Jeg er ikke ute etter personinformasjon, jeg ønsker heller dokumenter for hvordan skadetilfeller har blitt snakket om og håndtert. Hvis det finnes tall på hvor ofte dere opplever skadesituasjonen vil dette også være interessant for meg. Har dere prosedyrer for forventing av skader, og har dere noen dokumenter på dette?

Vedlagt er det informasjon om forskningen

Håper på svar

Mvh,

Kristina Berge Pettersen

